

سوالات متداول در ثبت شرکت تعاونی

شرکت تعاونی شرکتی است که برای مدت نامحدود به منظور رفع احتیاجات مشترک شرکاء و بهبود وضع مادی و اجتماعی آنان برای یک یا چند منظور تشکیل می شود؛ از جمله انجام خدمات عمومی و هرگونه فعالیت مربوط به تولید محصولات کشاورزی و صنعتی، تهیه و طبقه بندی و نگاهداری و تبدیل و فروش محصولات مزبور، تهیه و توزیع هر نوع کالا و لوازم مورد نیاز زندگی و حرفه ای آنان، تحصیل وام و اعتبار برای شرکاء، اقدام به عملیات ساختمانی و ایجاد مسکن، بیمه محصولات و حیوانات، قبول نمایندگی موسسات و کارخانجات وابسته به فعالیت های مذکور در فوق، خرید سهم الشرکه شرکت های مشابه و امثال منظورهای مذکور

شرکت تعاونی برای اداره امور خود دارای ارکان ذیل است :

- مجامع عمومی ؛

- هیئت مدیره ؛

- بازرسی

مجمع عمومی رکن تصمیم گیرنده، هیئت مدیره رکن اداره کننده و بازرسی رکن کنترل کننده است. به علاوه شرکت تعاونی دارای مدیر عامل نیز هست.

یادآوری می گردد که :

- حداقل تعداد سهامداران جهت ثبت یک شرکت تعاونی ۷ نفر و حداکثر بدون محدودیت می باشد.

در ذیل به پاسخ متداول ترین سوالات در ثبت شرکت تعاونی می پردازیم.

۱. شرایط عضویت در تعاونی چیست ؟

بنا بر اصل آزادی عضویت ، اصولاً هر کس می تواند در شرکت تعاونی عضو شود ؛ ولی چون اجرای بی قید و شرط این اصل عملاً ممکن نیست و موانعی برای اجرای کامل آن وجود دارد ، قانون برای عضویت در شرکت تعاونی شرایطی مقرر می دارد و پذیرش افراد به عضویت را به داشتن آن ها مشروط می کند.

به موجب قانون بخش تعاونی ، فقط اشخاص حقیقی ، یعنی افراد انسانی و اشخاص حقوقی غیر دولتی می توانند در شرکت های تعاونی عضو شوند و اشخاص حقوقی دولتی به عضویت این شرکت ها پذیرفته نمی شوند ؛ ثانیاً شرایط عضویت در شرکت تعاونی عبارت است از :

- داشتن تابعیت ایران ؛

- عدم ممنوعیت قانونی و عدم حجر ؛

- خرید حداقل سهام مقرر در اساسنامه ؛

- درخواست کتبی عضویت ؛

- تعهد رعایت مقررات اساسنامه تعاونی ؛

- عدم رعایت مقررات اساسنامه تعاونی ؛

- عدم عضویت در تعاونی مشابه .

شرایط فوق ، شرایط عمومی محسوب می شود ، زیرا قانون دارا بودن آن ها را برای عضویت در همه شرکت های تعاونی لازم مقرر داشته است.

علاوه بر شرایط فوق ، ممکن است اساسنامه شرکت تعاونی شرایط دیگری از قبیل ساکن بودن در روستا یا کارگر و دانشجو بودن را به عنوان شرایط اختصاصی ، برای عضویت پیش بینی کند. ایضاً کافی بودن امکانات و ظرفیت شرکت نیز برای قبول عضو جدید باید در نظر گرفته شود.

۲. برای تشکیل شرکت تعاونی چه میزان سرمایه لازم است ؟

تعیین میزان سهام و ارزش سهام به عهده هیأت مؤسس تعاونی است و میزان آن در اساسنامه ی مصوب ذکر خواهد شد. هر تعاونی وقتی تشکیل و ثبت می شود که حداقل یک سوم سرمایه ی آن تأدیه و چنانچه به صورت نقدی و جنسی باشد تقویم و تسلیم شده باشد. در شرکت های تعاونی سرمایه گذاری حداقل میزان سرمایه ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد.

۳. تشریفات قانونی ثبت شرکت تعاونی چیست ؟

لازمه وجود قانونی تعاونی، ثبت آن است. مرجع ثبت تعاونی ها در تهران " اداره کل ثبت شرکت ها " و در شهرستان ها " اداره ثبت " واقع در مرکز اصلی تعاونی است.

مقررات مربوط به ثبت تعاونی ها از مقررات قوانین آمره است . لذا رعایت آن ها الزامی است. در ثبت شرکت تعاونی، اولین هیئت مدیره شرکت یا اتحادیه مکلف است پس از اعلام قبولی ظرف مدت یک ماه از تاریخ برگزاری جلسه اولین مجمع عمومی عادی، به ثبت مبادرت نماید. برای این امر ، لازم است مجمع جهت اخذ مجوز ثبت از وزارت تعاون اقدام نماید. اداره ثبت بعد از ثبت تعاونی ، موضوع را به وسیله درج آگهی در " روزنامه رسمی " به اطلاع عموم می رساند و رونوشتی از آگهی ثبت و اساسنامه ممههور به مهر خود را به اداره کل یا اداره تعاون ارسال می دارد.

هیات مدیره تعاونی پس از ثبت باید از اداره تعاون برای آن پروانه تاسیس بگیرند و پس از اخذ پروانه تاسیس است که شرکت تعاونی می تواند به فعالیت بپردازد

۴. دعوتنامه مجمع عمومی چگونه به اطلاع اعضاء می رسد ؟

دعوتنامه مجمع عمومی باید با قید وقت جلسه (روز و ساعت و تاریخ) ، محل تشکیل و دستور جلسه ، از طریق درج آگهی در جراید کثیرالانتشار یا جراید محلی یا تحویل دعوتنامه کتبی با اخذ رسید یا ارسال آن با پست سفارشی به آخرین اقامتگاه اعلام شده عضو به شرکت ، به اطلاع اعضا برسد؛ علاوه بر آن الصاق آگهی دعوت در دفتر اصلی شرکت و شعب آن، همچنین محل کارگاه ها و فروشگاه های تعاونی نیز الزامی است .

درباره موضوع دعوتنامه مجامع عمومی، چند مطلب قابل ذکر است :

الف) انتشار آگهی در جراید کثیرالانتشار برای تعاونی هایی که بیش از یکصد عضو دارند، الزامی است و تعیین روزنامه کثیرالانتشار باید قبلاً به تصویب مجمع عمومی عادی رسیده باشد.

ب) در مواردی که کلیه اعضا در مجمع عمومی حاضر شوند، ارائه مدارک مربوط به نشر آگهی و تشریفات دعوت و همچنین رعایت فاصله زمانی تاریخ دعوت تا تشکیل جلسه الزامی نیست.

ج) فاصله زمانی بین دعوت تا تشکیل مجمع عمومی باید حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ روز باشد. در صورتی که برگزاری انتخابات در دستور جلسه باشد، این مدت باید حداقل ۳۰ و حداکثر ۳۵ روز باشد.

د) هر یک از اعضا می تواند تا قبل از رسمیت جلسه مجمع عمومی، موضوع یا موضوعات دیگری غیر از موارد قید شده در دعوتنامه تشکیل مجمع را برای طرح در همان مجمع به مقامی که مجمع را دعوت کرده است، پیشنهاد کند. مقام مذکور مکلف است پیشنهاد ارائه شده را در مجمع مطرح کند تا در صورت تصویب شدن، در دستور جلسه مجمع بعدی که حداکثر ظرف یک ماه دعوت تشکیل می شود قرار گیرد.

۵. چه مدارکی جهت ثبت شرکت تعاونی لازم است؟

جهت ثبت شرکت ها و اتحادیه های تعاونی پس از طرح و تصویب آن، ارائه مدارک ذیل در چهار نسخه به اداره ثبت شرکت ها الزامی است.

- صورتجلسه تشکیل لمجمع موسس و اولین مجمع عمومی و اسامی اعضا و هیات مدیره منتخب و بازرسان
- اساسنامه مصوب مجمع عمومی .
- درخواست کتبی ثبت
- طرح پیشنهادی مقدار لازم التادیه سرمایه .
- رسید پرداخت مقدار لازم التادیه سرمایه
- مدارک دعوت به عضویت افراد واجد شرایط (بند ۲ ماده ۳۲ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران)

۶. نحوه انتخاب هیئت مدیره شرکت تعاونی به چه صورت است؟

اولین هیئت مدیره را در بدو تشکیل شرکت تعاونی " اولین مجمع عمومی عادی " انتخاب می کند. انتخاب هیئت مدیره های بعدی بر عهده مجمع عمومی عادی است. اعضای هیئت مدیره برای مدت سه سال با رای مخفی و کتبی (با ورقه) و با اکثریت نسبی انتخاب می شوند.

اخذ رای برای انتخاب اصلی و علی البدل در یک نوبت به عمل می آید. حائزین اکثریت بعد از اعضای اصلی، به ترتیب اعضای علی البدل شناخته می شوند. اعضای هیئت مدیره، اعم از اصلی و علی البدل، از بین اعضای شرکت تعاونی انتخاب می شوند. عضویت انتخاب شوندگان وقتی تحقق پیدا می کند که قبولی خود را کتباً اعلام دارند.

دوره خدمت هیئت مدیره از زمان قبولی سمت آن ها شروع می شود؛ مشروط بر اینکه مدت ماموریت هیئت مدیره قبلی منقضی شده باشد؛ در غیر این صورت شروع خدمت آن از زمان انقضای مدت ماموریت هیئت مدیره قبلی خواهد بود. در جلسه مجمع عمومی عادی که در آن اعضای هیئت مدیره انتخاب می شوند، داوطلبان عضویت در هیئت مدیره می توانند با اجازه رئیس جلسه، در مهلتی که به تساوی برای هر یک از آن ها منظور می شود خود را معرفی کنند. در تعاونی های چند منظوره، چنانچه داشتن عضو غیر شاغل مجاز باشد، هیئت مدیره باید از میان اعضای شاغل انتخاب شود.

۷. حقوق و مزایا و پاداش هیئت مدیره شرکت تعاونی چگونه تعیین می شود؟

اعضای هیئت مدیره می توانند با تصویب مجمع عمومی عادی حقوق و مزایا دریافت کنند. در صورتی که عضو هیئت مدیره از محل دیگری حقوق بگیرد، از شرکت تعاونی فقط پاداش دریافت خواهد کرد.

مقررات راجع به حقوق و مزایای هیئت مدیره به موجب آیین نامه مربوط (آیین نامه حقوق و مزایا و پاداش هیئت های مدیره تعاونی ها) به شرح ذیل است :

در تعاونی هایی که بر اساس نوع فعالیت آن ها ، عضو هیئت مدیره در استخدام تعاونی است و وظیفه مستمر اجرایی به عهده دارد ، حقوق و مزایای عضو مذکور بر اساس ضوابط تعاونی برای شغل مزبور ، یا حقوق و مزایای عضو موظف هیئت مدیره ، مصوب مجمع عمومی (عادی) پرداخت خواهد شد.

حداقل حقوق و مزایای ماهانه اعضای موظف هیئت مدیره معادل حداقل حقوق و دستمزد ماهیانه شاغلان مشمول قانون کار و حداکثر آن معادل ده برابر حداقل مذکور می باشد. حقوق و مزایای ماهیانه اعضای غیر موظف هیئت مدیره معادل حقوق و دستمزد ماهیانه شاغلان مشمول قانون کار است. تعیین میزان حقوق و مزایا به اعضای هیئت مدیره متناسب با حجم فعالیت تعاونی و منوط به تصویب مجمع عمومی (عادی) خواهد بود.

۸. طریقه افزایش سرمایه در شرکت های تعاونی به چه صورت است ؟

به موجب تبصره ۲ ماده ۱۰ قانون شرکت های تعاونی سال ۱۳۵۰ : افزایش سرمایه شرکت تعاونی از طریق (خرید سهام به وسیله اعضاء جدید و یا افزایش تعداد سهام اعضاء قبلی شرکت صورت می گیرد.) بنابراین تنها طریق افزایش سرمایه شرکتهای تعاونی، انتشار سهام جدید است و بالا بردن مبلغ اسمی سهام برای این منظور فاقد محل قانونی است.

۹. برای اخذ پروانه تاسیس شرکت تعاونی چه مدارکی لازم است ؟

الف) فتوکپی مدارک ثبت تعاونی که از مرجع ثبت دریافت شده است.

ب) نسخه ای از روزنامه رسمی که آگهی تشکیل شرکت تعاونی در آن چاپ شده است.

ج) تقاضانامه ای برای اخذ پروانه تاسیس که به عنوان اداره تعاون نوشته شده است.

۱۰. مزایا و تسهیلات شرکت تعاونی چیست ؟

با ثبت ، شرکت تعاونی می تواند از امکانات و تسهیلات مربوط به تعاونی ها که دولت اعطا می کند، بهره مند شود. از جمله این تسهیلات عبارت است از :

— پرداخت یارانه سود تسهیلات بانکی و سایر هزینه های سرمایه گذاری اولیه برای تاسیس شرکت

— ارائه مشاوره جهت کمک به ارتقاء بهره وری، آموزش کارآفرینی ، مهارت ، کارآموزی به صورت رایگان

— مطالبات شرکت های تعاونی از اعضا جزء مطالبات ممتاز محسوب می شوند.به عبارت دیگر، اگر یکی از مشتریان شرکت ورشکست گردد، در مرتبه اول شرکت تعاونی می تواند طلب خود را از دارایی بدهکار وصول کند.

— ۷۰٪ منابع بانک توسعه تعاون به عنوان بانک تخصصی شرکت تعاونی ، به حمایت از تعاونی ها اختصاص داده شده است.

— مالیاتی که در پایان هر سال به شرکاء پرداخت می شود از مالیات معاف خواهد بود.البته در مورد معافیت های مالیاتی لازم است نکات ذیل مورد توجه قرار گیرد:

شرکت و اتحادیه تعاونی دارای شخصیت حقوقی بوده، بنابراین مکلف هستند اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان سال مالی متکی به دفاتر قانونی خود را حداکثر تا آخر تیرماه هر سال به حوزه مالیاتی مربوط تسلیم کنند و مالیات معاف گرفته را پرداخت نمایند.

معافیت تعاونی شرکت های تعاونی مصرف و مسکن کارکنان موسسات دولتی و غیر دولتی از مالیات، مشروط بر این است که طبق اساسنامه منحصرأ برای کارکنان یک موسسه تشکیل شده و فقط مجاز به تامین کالا و مسکن برای اعضا باشند.